

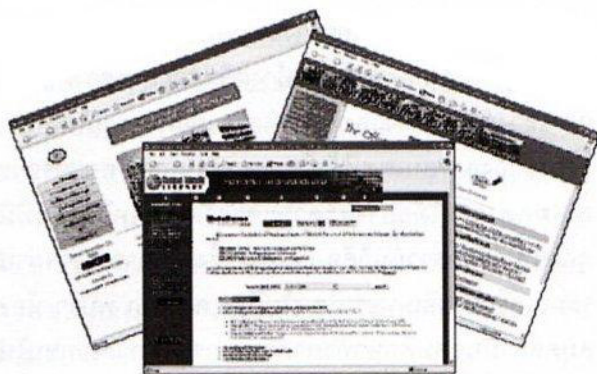

สารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว และสารสนเทศที่ได้รับมีความทันสมัย รวมถึงการที่ห้องสมุดสามารถนำเสนอ ปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลและสารสนเทศให้ทันสมัยหรือทันต่อความต้องการได้อย่างประหยัดเวลา จากการวิจัยของซังค์ คูทนิค (Chunk Koutnik, 1997) ที่ได้เปรียบเทียบการสืบค้นสารสนเทศระหว่างทรัพยากรอ้างอิงในรูปแบบเอกสารและรูปแบบเว็บไซต์ พบว่า ความทันสมัยที่อยู่บนเว็บไซต์มีมากกว่าทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบเอกสาร และด้านเวลาที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศ จากการทดสอบการสืบค้นสารสนเทศในการตอบคำถามจากผู้ใช้งาน จำนวน 3 ข้อ พบว่า การสืบค้นสารสนเทศจากทรัพยากรอ้างอิงในรูปแบบเอกสารใช้เวลา 1 ชั่วโมง 41 นาที ในขณะที่การสืบค้นการสืบค้นสารสนเทศจากเว็บไซต์ใช้เวลาเพียง 37 นาที ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้เว็บไซต์สามารถทำได้รวดเร็ว และสารสนเทศที่ได้มีความทันสมัยมากกว่าทรัพยากรอ้างอิงรูปแบบเอกสาร

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากขึ้น แน่นนอนว่าการพัฒนาเว็บไซต์ของห้องสมุดย่อมมีการพัฒนาตามไปด้วย แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงนอกจากปริมาณของสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงแล้ว การพัฒนาเว็บไซต์จะยังต้องให้ความสำคัญสำคัญกับคุณภาพของสารสนเทศที่จะนำมาให้บริการด้วย ดังนั้น ในกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์ ผู้พัฒนาจำเป็นต้องประเมินคุณภาพของสารสนเทศที่นำเสนอแก่ผู้ใช้และคัดสรรรูปแบบที่เหมาะสมในการนำเสนอบริการ เพื่อให้เว็บไซต์ของห้องสมุดเป็นช่องทางนำไปสู่สารสนเทศที่ครอบคลุมครบถ้วนในเชิงคุณภาพและในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้

ในประเทศไทย การเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรูปแบบได้เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.2535 (“ความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย”, 2539) และได้มีการสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ชื่อ ไทยสาร (Thai Social/Scientific Academic and Research - ThaiSARN) เพื่อให้บริการการใช้อินเทอร์เน็ตแก่มหาวิทยาลัยและหน่วยงานของรัฐเป็นหลัก ซึ่งในระยะเวลาต่อมาได้มีการสร้างเครือข่ายอื่นๆ เช่น เครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (SchoolNet) เครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (UniNet) และเครือข่ายกาญจนาภิเษก เป็นต้น

สำหรับวงการห้องสมุดในประเทศไทย ได้ก่อตั้งเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial

University Library Network - Pulinet) และเครือข่ายมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thai Library Network - Thailinet) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด สร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรม จัดทำรายชื่อบรรณานุกรม และแลกเปลี่ยนสารสนเทศให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด รวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดอัตโนมัติ (Automated library) การดำเนินการต่างๆ ดังกล่าวในระยะแรกใช้บริการเทลเน็ต (Telnet) ซึ่งภายหลังโปรแกรมระบบห้องสมุดอัตโนมัติได้พัฒนาให้สามารถใช้งานบนระบบเว็บบราวเซอร์ได้ ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในรูปแบบข้อความหลายมิติ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจึงได้พัฒนาเว็บไซต์ของห้องสมุดเพื่อใช้ในการเผยแพร่และให้บริการสารสนเทศ ปัจจุบันได้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง และเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคเข้าด้วยกัน เพื่อให้การจัดบริการสารสนเทศมีความครบถ้วนสมบูรณ์และสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงก่อให้เกิดเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thai Library Integrated System - ThaiLIS)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยได้พัฒนาจากห้องสมุดแบบดั้งเดิม (Traditional library) ที่อาศัยแรงงานคนเป็นหลัก มาเป็นห้องสมุดที่อาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นองค์ประกอบหลักในการทำงานมากขึ้น ดังที่มีชื่อเรียกขานกันทั่วไปว่า ห้องสมุดอัตโนมัติบ้าง (Library automation) ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์บ้าง (Electronic library) และกำลังก้าวเข้าสู่แนวคิดในการพัฒนาไปสู่ห้องสมุดดิจิทัล (Digital library) ห้องสมุดเสมือน (Virtual library)

ในอนาคตแนวโน้มของการพัฒนาห้องสมุดจะมีลักษณะเป็นผู้จัดเตรียมการเข้าถึง หรือจัดหาสารสนเทศเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด